

Bázis Szobrász Egyesület: Mintavétel

Pécsi szobrászok egyesüljete!

Kezdem azzal, hogy köszönöm a felkérést, köszönöm, hogy itt lehetek veletek a Bázis Egyesület 20. születésnap kiállításán. Jó, tudom, hogy ez nem egy olyan igazi, nagy, ünnepélyes jubileumi tárlat, mint amit eredetileg terveztetek, de mégiscsak 20 éve, 2003-ban alakultatok. Ti, a világ szobrászainak pécsi szekciója.

És az, hogy egy összefogás 20 éve létezik, engem tisztelettel tölt el. Amikor nemcsak összekapaszkodik néhány művész a diploma utáni úrben, hanem együtt is maradnak 20 éven át, sőt csatlakoznak hozzájuk új fiatalok, hiszen az egyesület létezik, él, és virul. Manapság olyan sokszor kell kimondani azt a szót, „mégis”, de én egyre jobban szeretem.

Most is idecítálok, mert hiába nem jött össze a Széchenyi tér benépesítése szobrokkal egy kiállítás erejéig az évfordulóra, mégis lett egy tárlat itt, a Pécsi Galériában. Nincs pénz, megrendelés, köztér, remény és biztonságos jövőkép, de mégis létrejött ez a „Mintavétel” című kiállítás.

De én még mindig le vagyok ragadva az egyesületnél, a csoportosulásnál, a 'miért kell a közösség', és a 'miért kell tartozni valahová' kérdésnél.

Életem első felében úgy szocializálódtam, hogy folyton gyűléstünk: őrsgyűlés, táborgyűlés, lakógyűlés, taggyűlés - elegendő is lett belőle. Gondoltam, hogy ez az, ami nem kell, éljen az individualizmus, a szabadság és egyéniség. Aztán szép lassan kiderült, hogy „hiába fürösztöd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat „ - és körvonalazódott, hogy még én, a hétköznapi valaki sem élhetek mikroközösségek nélkül.

Mert a mikroközösségem az, ami visszajelez, hogy jó úton járok-e. A mikroközösségem rángat ki a motivátlanságból, amikor húz a semmi. Pedig nem is vagyok művész. Úgy képzelem, a művészetnek kell aztán igazán a másik oldal, a befogadói.

Pláne kellene a társak, a szakmabeliek, akik kérdeznek valamit, például olyasmit, hogy ezt miként oldottad meg? Vagy csak bólintanak, hogy ez meg aztán tényleg sikerült. A szakmai környezet egy értő, befogadó közeg, ami hozzá tud tenni a munkához, segít a fejlődésben. A közös gondolkodáson alapuló szellemi műhely nem tud más lenni, mint előre vivő sánc.

- „Tudod, miért csak gyökereket eszek? Mert a gyökerek fontosak” – ezzel a költői kérdéssel és szimbolikus válasszal reagál, a már életében szentként tisztelt 104 éves apáca figurája Paolo Sorrentino „A nagy szépség” című filmjében, mielőtt egyetlen sóhajtással elfújná a költöző madarakat, menjenek útjukra.

Le radici sono importanti - Mert a gyökerek fontosak, válaszolja a főszereplő híressé vált kijelentésére, miszerint a „Nagy szépséget kerestem, de nem találtam”.

Sorrentino főhőse, a tébláboló értelmiségi művész, az ürességgel küzd. Azt kutatja, mi lehet az, ami értelmet ad az életnek, motivációt az alkotáshoz, ami lelkesít, és nem elapasztja, hanem lendületbe hozza a teremtő energiákat.

A La grande bellezza / A nagy szépség, Róma egymásra rakódott rétegeit veszi sorra, mindazt, amitől az örök város az lett, ami.

Ez a film, - pontosabban ez a fontos mondata a gyökerekről -, jutott eszembe, mikor azt igyekeztem számba venni, mi a közös a Bázis alkotóiban, azon túl, hogy szobrászok? Mik azok az egymásra rakódó rétegek, amitől a Bázis az lett, ami?

Kézenfekvő a válasz: Pécs, pontosabban a pécsiség.

Innen egy lépés annak átgondolása, mi is az a pécsiség, és most hagyjuk a könnyűzenét. Hagyjuk a saját élményeimet, a pécsi filmes szemléket vagy színházi találkozókat, a kulturális eseményeket, hangversenyeket, a Mecsek rallyt, de még a mediterrán életérzést is.

Itt vannak ezek a pécsi szobrászok, találtam köztük békéscsabait, alföldit, szegedit, kaposvárit, budapestit, mégis mind pécsi lett. Mert van itt valami különleges légkör, ami inspirálja őket, és valami tradíció, amihez kapcsolódnak. Mert a közösség mellett a tradíció is kell, a tárgyalkotásban és a térrel való viszonyban is van itt valami hagyomány, amihez lehet kapcsolódni. Sorolhatnék neveket Breuer Marcelltól Vasarelyig, tárgyalkotó hagyományt a Zsolnaytól a Pécsi kesztyűig. Tárgyalkotásban és művészetben egészen biztosan létezik ez az élő hagyomány, alkotó, kreatív közeg veszi körül az itt élőket és alkotókat. Nem utolsósorban van Pécsen egy oktatási intézmény, hozzá egy befogadó közeg, és ez egy olyan kombó, ami sokáig elviszi az alkotókedvet, még pénz hiányában is.

Mi a közös még az itt kiállító művészekben? Az, hogy mindannyian kereső emberek, ez érződik a szobraikból. Gondolati, technikai, spirituális szinten is kutatják a rejtett összefüggéseket, a mélyben húzódó lényegét, a határokat, a keveredéseket, az esszenciákat.

Ha végignézzük a térben kiállított munkákat, sokféle gondolat, sokféle attitűd látszik, hiszen ez egy Mintavétel. A művészet, a szobrászat szakrális és archaikus rétegeiből vettek itt mintát. De az egészen átüt egyfajta elegancia. A szabad lélek eleganciája.

És most, ahogy mondani szokás, a kiállítást megnyitom. És azt kívánom legyen még 20 év!

Jankó Judit művészeti újságíró

Pécs, 2023. szeptember 28. Pécsi Galéria Széchenyi tér

Kiállító művészek: Getto József, Kincses Előd, Kiss Andor, Kotormán Norbert, Kuti László, Lukács József, Miklya Gábor, Nyári Flóra, Nyári Zsolt, Orosz Klára, Palatinus Dóra, Pál Zoltán